

KOULUKOHTAINEN ESI- JA PERUSOPETUKSEN OPPILASHUOLTOSUUNNITELMA

Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppilashuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma. Koulukohtainen oppilashuoltosuunnitelma laaditaan koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä vuosittain syyslukukauden alussa. Opetushenkilöstölle oppilashuoltosuunnitelma esitellään opettajainkokouksessa. Suunnitelmien tarkka sisältö määritellään valtakunnallisissa esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa luvussa 5.3.5 sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa luvussa 5.4.5. Koulut täydentävät luvuittain taulukoihin tarvittavat tiedot. Lisäksi koulut päivittävät järjestyssäännöt sekä laativat poissaolojenseurantamallin, puuttumismallin päihteidenkäyttöön, suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelman.

Koulukohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan sisällytetään seuraavat asiat:

1. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut

Koulujen oppilashuoltotyötä johtaa koulukohtainen oppilashuoltotyöryhmä. Oppilaat voivat hakeutua oma-aloitteisesti keskustelemaan koulukuraattorin tai koulupsykologin kanssa. He voivat ohjautua myös huoltajien, opettajan, kouluterveydenhoitajan tai muun henkilön suosittelemana. Tarvittaessa toimitaan yhteistyössä muiden sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden toimijoiden kanssa.

1.1. Käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut:

Oppilashuoltopalvelut	arvio (h/vko)	tarve (h/vko)
Koulukuraattori		
Kouluterveydenhoitaja		
Koulupsykologi		
Koululääkäri		
Koulunkäynninohjaajia		

Kokonaistarpeen arvioinnissa hyödynnetään esim. kouluterveyskyselyn ja elämänlaatu tutkimuksen tuloksia.

1.2. Tehostetun ja erityisen tuen oppilasmäärä edellisenä lukuvuonna ja kuluvana

	edellisenä lukuvuonna	kuluvana lukuvuonna
Tehostetun tuen oppilasmäärä		27
Erityisen tuen oppilasmäärä		13

1.3. Oppilashuollon työ- ja vastuunjako

Esiopettaja

- Poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman mallin mukaan
- Yhteydenpito huoltajiin (vanhempainvartit, puhelinkeskustelut, Wilma)
- Ohjaa oppilasta
- Jos opettajalla on huoli oppilaan sosiaalisista tai psyykkisistä vaikeuksista hän ottaa yhteyttä psykologiin tai kuraattoriin, yhdessä huoltajan kanssa. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä niin opettaja antaa tiedon yhteydenotosta huoltajalle.
- Osallistuminen tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan.

Luokanopettaja/luokanohjaaja

- Poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman mallin mukaan
- Yhteydenpito huoltajiin (vanhempainvartit, puhelinkeskustelut, Wilma)
- Ohjaa oppilasta / huoltajia
- Jos opettajalla on huoli oppilaan sosiaalisista tai psyykkisistä vaikeuksista hän ottaa yhteyttä psykologiin tai kuraattoriin, yhdessä oppilaan kanssa. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä niin opettaja antaa tiedon yhteydenotosta oppilaalle.
- Osallistuminen tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan.

Erityisopettaja

- Tiedonsiirto nivelvaiheissa
- Lausuntojen kirjoittaminen jatko-opintoja varten
- Jos opettajalla on huoli oppilaan sosiaalisista tai psyykkisistä vaikeuksista hän ottaa yhteyttä psykologiin tai kuraattoriin, yhdessä oppilaan kanssa. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä niin opettaja antaa tiedon yhteydenotosta oppilaalle.
- Osallistuminen koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän ja tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan

Opinto-ohjaaja

- Tiedonsiirto ja yhteistyö nivelvaiheessa
- Ennaltaehkäisevä yhteisöllinen oppilashuolto
- Ohjauskeskustelut oppilaiden kanssa
- Osallistuminen koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän ja tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan

Rehtori

- Vastaa koulun oppilashuoltotyöstä
- Vastaa koulun oppilashuoltorekisterin ylläpidosta
- Johtaa koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän toimintaa
- Osallistuu tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan
- Tarvittavat toimenpiteet resurssien riittävyyden takaamiseksi
- Kriisitilanteissa oppilashuollollisten toimenpiteiden käynnistäminen ja johtaminen

Koulukuraattori

- Keskustelee apua ja tukea tarvitsevien oppilaiden kanssa
- Ohjaa tukea tarvitsevia eri palvelujen piiriin
- Poissaolojen yleisseuranta muutaman kerran kouluvuoden aikana
- Osallistuminen nivelvaiheiden yhteistyöhön
- Osallistuminen koulukohtaisen oppilashuoltoryhmään sekä tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan. Osallistuu opiskeluhuollon ohjausryhmään.

Koulupsykologi

- Tutkimukset ja testaukset, joita ei voida tehdä erityisopettajan ja kuraattorin toimesta.
- Keskustelee apua ja tukea tarvitsevien oppilaiden kanssa
- Osallistuu tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan
- Tarvittavat lausunnot erityisen tuen päätöksiä ja jatko-opintoihin hakeutumista varten.
- Hoidon ja kuntoutuksen suunnittelu
- Konsultointi kouluille ja perheille

Kouluterveydenhuolto

- Ennaltaehkäisevä terveydenhoito
- Ohjaa tukea tarvitsevia eri palvelujen piiriin
- Oppilaan kasvun ja kehityksen seuranta ja tukeminen
- Oppilaan kokonaisyhyvinvoinnin ja perhetilanteen asiantuntija riskiperheiden tunnistamisessa
- Osallistuminen nivelvaiheiden yhteistyöhön

- Osallistuminen koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän sekä tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan. Opiskeluhuollon ohjausryhmään osallistuu kouluterveyden huollon edustaja.

Perheneuvola ja palveluohjaajat

- Kasvatus- ja perheneuvontaa
- Lapsen/nuoren tutkimusta ja hoitoa
- Verkostoyhteistyö
- Osallistuminen tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan.

Lastensuojelun sosiaalityöntekijä

- Osallistuminen kuntakohtaisen opiskeluhuollon ohjausryhmän toimintaan ja tarvittaessa yksittäisen oppilaan asiassa koottavan asiantuntijaryhmän toimintaan
- Tiedottaa ja ohjaa perheitä lastensuojelun palveluihin

2. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat

Koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän tehtävänä on koulussa tapahtuvan päihdekasvatustoiminnan ja kiusaamisen ennaltaehkäisyn suunnittelu yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyökumppaneita ovat nuorisotoimi, seurakunta ja 4H. Kouluilla järjestetään erilaisia teemapäiviä liittyen päihdekasvatukseen. Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä kokoontuu syys- sekä kevätlukukauden alussa ja tarvittaessa.

Kunnassamme kouluvuosi on yhteisöllisessä oppilashuollossa jaettu neljään hyvinvoinnin jaksoon. Jokaisessa jaksossa on omat teemat jota toteutetaan osana opetusta. Jokainen koulu suunnittelee yhteisiin teemoihin ja tavoitteisiin sopivaa toimintaa itsenäisesti. Koulu voi valita teemat joita korostaa toiminnassaan lukuvuoden aikana. Yhteisöllinen oppilashuolto on sanansa mukaista yhdessä tekemistä myös kodin ja koulun välillä.

Vuosikellon teemat ja niiden tavoitteet ovat seuraavat:

Ryhmäyttäminen

- Luodaan hyvinvointia ja oppimista edistävä ympäristö
- Luodaan positiivista yhteishenkeä ja sosiaalisia suhteita oppilaiden välille
- Jokainen tuntee olonsa turvallisiksi ja ketään ei kiusata

Turvallisuus

- Jokainen omaksuu tavat toimia turvallisesti erilaisissa tilanteissa.
- Oppilas oppii huomaamaan omien tekojen seuraukset
- Opitaan turvallista liikennekäyttäytymistä, omaksutaan liikennesääntöjä mm. muistetaan käyttää kypärää koulussa ja vapaa-ajalla
- Taataan turvallinen oppimisympäristö kaikille
- Jokainen hallitsee perus ensiaputaitoja ikätasonsa mukaisesti

Hyvät tavat

- Toiset huomioivat ja kunnioittava käyttäytyminen arjessa ja juhlassa
- Kiinnitetään huomiota hyviin käytöstapoihin (Kiitos, ole hyvä, anteeksi, rauhallisuus ruokailuissa, ei juosta)
- Jokainen käyttäytyy sosiaalisessa mediassa hyvien tapojen mukaisesti.

Hyvinvointi

- Jokaisella olisi itselle mieluista vapaa-ajan tekemistä
- Kaikkien saatavilla on tietoa erilaisista tukimuodoista haastaviin elämäntilanteisiin (mm. oppilashuollon palvelut)
- Päihteetön elämäntapa
- Ymmärtää päihteidenkäytön vaarat liikenteessä
- Omaksua terveelliset elämäntavat; terveellinen ravinto, sopiva ateriarytmi, riittävästi liikuntaa ja unta vuorokaudessa.

Suvaitsevaisuuskasvatus

- Tiedon lisääminen eri kulttuureista ja vähemmistöistä
- Ketään ei kiusata
- Hyväksytään ja kunnioitetaan itseämme ja toisiamme sellaisena kuin olemme.

Koulun kuvaus oppilashuollon vuosikellon toteuttamisesta.

- Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
  - kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen,
  - edellä mainittujen asioiden käsittely yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla,
  - yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta,
  - yhteistyö huoltajien kanssa,
  - yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa,
  - suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille sekä
  - suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi.

- Kriisusuunnitelma (toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa)
  - kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa,
  - johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa,
  - sisäisen ja ulkoisen sekä koulun ja opetuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet,
  - psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen,
  - suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille,
  - toimintavalmiuksien harjoittelu sekä
  - suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

3.Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelyssä käytetään tarvittaessa kuntakohtaista **Lapset puheeksi – toimintamallia** (Liite 4). Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoaa se opetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ensisijaisesti oppilaan oppilashuollollisen tuen tarpeen käsittelyyn asiantuntijaryhmässä sekä ryhmän kokoonpanoon pyydetään sekä oppilaan että huoltajan lupa suullisesti. Jos asiantuntijaryhmään osallistuu koulun ulkopuolisia tahoja on lupa pyydetävä oppilaalta tai huoltajalta kirjallisesti (oppilashuoltokertomus). Yksittäisen oppilaan asian tullessa ensi kertaa asiantuntijaryhmän käsittelyyn pidetään Lapset puheeksi –keskustelu (Liite 5) vanhempien ja oppilaan kanssa sekä sovitaan jatkotoimenpiteistä. Jos asiantuntijaryhmän tulee tarve vielä tämän jälkeen kokoontua tai kutsua ulkopuolisia asiantuntijoita käydään Lapset puheeksi – neuvonpito (Liite 6) ja sovitaan uusista jatkotoimista. Mikäli asiantuntijaryhmän jäsen on jo pitänyt Lapset puheeksi – keskustelun niin siirrytään suoraan neuvonpitoon. Tarvittaessa Lapset puheeksi – keskustelu voidaan uusua. Oppilashuoltorekisteriin arkistoidaan jokaisesta asiantuntijaryhmän kokouksesta oppilashuoltokertomuslomake sekä käytetyt Lapset puheeksi –lomakkeet. Rekisteriä säilytetään lukitussa kaapissa tai arkistossa ja sitä ylläpidetään paperisena.

Yhteistyötä koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa tehdään osana yhteisöllistä oppilashuoltoa, ja oppilaskohtaisesti myös nuorisotoimen, lastensuojelun, erikoissairaanhoidon ja poliisin kanssa.

Terveydenhuollon kanssa toimitaan yhteistyössä Kouluterveydenhuollon toimintasuunnitelman (2016) mukaan. Opetuksen järjestäjä sopii oppilaan sairauden koulussa vaatimasta hoidosta, lääkityksestä ja erityisruokavalioista tapauskohtaisesti. Kurinpitorangaistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä oppilaalle ja huoltajille tarjotaan mahdollisuus keskustella oppilashuollon henkilöstön kanssa.

4. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilaita ja huoltajia kuullaan (esim. koulutoimikunta, oppilaskunta) järjestyssääntöjen valmistelussa sekä koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinnassa. Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä vastaa oppilaiden, huoltajien ja yhteistyötahojen asianmukaisesta tiedottamisesta. Koulut tiedottavat koteja käytettävissä olevista oppilashuollon palveluista syyslukukauden alussa wilman kautta tai erillisellä syystiedotteella.

Koulun kuvaus, miten oppilaiden ja huoltajien osallisuus huomioidaan yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa.

5. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Koulukohtaiset oppilashuoltosuunnitelmat toimitetaan (vko 40 mennessä) opiskeluhuollon ohjausryhmään tarkistettavaksi ja arvioitavaksi.

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Näitä ovat seurannasta vastuussa oleva taho koulussa, seurattavat asiat ja käytettävät menetelmät tietojen kokoamiseksi sekä seurannan aikataulu. Lisäksi kuvataan seurantatietojen käsittely ja hyödyntäminen koulun oppilashuollon kehittämisessä sekä keskeisistä tuloksista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyötahoille. Seurattavia asioita ovat esim. poissaolot, kiusaamistapaukset, tupakointi ja päihteidenkäyttö.

Koulun kuvaus oppilashuoltosuunnitelman toteuttamisesta ja seuraamisesta.

Siikajoen kunnassa oppilashuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta vastaa opiskeluhuollon ohjausryhmä.